

וידוע לחקור⁽¹⁴⁾, האם 'כל דאלים גבר' הוא פסק הלכה שמי שגובר על חבירו ותופס את החפץ, הרי החפץ שלו! ולפי צד זה לאחר שתפס אחד מהם את החפץ שוב אין חבירו יכול לחזור ולתפוס ממנו. שהרי ברגע שתפס הראשון את החפץ נפסק שהחפץ שלו, ושוב אי אפשר להוציא ממנו. [וכן כתב הרא"ש בבא בתרא פרק ג' סימן כ"ב, שאין השני יכול לחזור ולתפוס ממנו] —

אך אפשר לפרש דין זה באופן אחר — שאין כאן 'פסק' שמי שתופס את החפץ הרי זה שלו. אלא שבית דין מסלקין את ידיהם מדיון זה וממילא כל דאלים גבר. ולפי זה גם אם תפס האחד עדיין יכול חבירו לתפוס חזרה ממנו, משום שאין כאן 'פסק' שהספינה שייכת לתופס. [וכן הוא שיטת תוס' לקמן דף ו א ד"ה והא הכא, שהשני יכול לחזור ולתפוס].

במקום ששני הצדדים תפוסים בחפץ המסופק — אין אומרים 'כל דאלים גבר' כמו שיבואר לקמן אות ד'.

ג

'יהא מונח עד שיבא אליהו'

ישנם ספיקות שנפסק בהם שאף אחד מהנידונים אינו מקבל את החפץ או הממון, ויהיה מונח עד שיבא אליהו! דוגמא לזה — שנים שהפקידו אצל אחד,

התובע טוענים ברי, מודה הוא לחכמים שהמוציא מחבירו עליו הראיה. ויש הסוברים שגם בברי וברי אמר סומכוס שיחלוקו.

ב

'כל דאלים גבר'

דין זה מצאנו בגמרא בבא בתרא [לד ב], גבי ספינה שעמדה בים, ובאו שנים וכל אחד מהם טען שהיא שלו, בטענה שירש אותה מאביו. ונפסק שם בגמרא 'כל דאלים גבר' — ופירוש דין זה הוא שבית דין מסלקין את ידיהם מן הספינה וכל מי שאלים מחבירו בכח או בראיות⁽¹²⁾ הוא הזוכה בספינה. — [ושם אי אפשר לפסוק 'המוציא מחבירו עליו הראיה', שהרי אף אחד מהם אינו תפוס בספינה, ואין כאן 'מוציא מחבירו' — אך במקום שאחד מהצדדים תפוס בחפץ שוב אין אומרים כל דאלים גבר אלא 'המוציא מחבירו עליו הראיה'.]

וטעם דין זה של 'כל דאלים גבר' מבואר ברא"ש בסוגיין, שמי שהחפץ שלו הוא מוסר נפשו להעמיד את שלו בידו.

דין זה של כל דאלים גבר נאמר רק במקום שאין "דררא דממונא", והיינו במקום שכל הספק נוצר רק מחמת טענותיהם, אבל אם יש ספק לבי"ד אף ללא טענותיהם אין אומרים "כל דאלים גבר".⁽¹³⁾

דררא.

14. עי' קובץ שיעורים בבא בתרא אות קנ"ב וכאבן האזל פרק ט' מהל' טוען ונטען הל' ז'

12. כן כתב הרשב"ם בבא בתרא דף לד א וכן הוא ברא"ש בסוגיין.

13. כמבואר בכ"ב לה — ב וע"ש בתוס' ד"ה